

در حاشیه دو اجلاس مهم بین المللی

آرش کمانگر

۱. نشست کشورهای عضو G8 در کانادا

روز چهارشنبه ۱۲ ژوئن وزرای خارجه ۸ دولت از پیشرفته ترین و مهم ترین کشورهای صنعتی سرمایه داری یعنی آمریکا، آلمان، بریتانیا، ژاپن، فرانسه، ایتالیا، کانادا و روسیه در یکی از گرانتیست ترین هتل های منطقه کوهستانی و توریستی «ویستلر» در استان بی سی کانادا گردآمدند تا ضمن بحث و رایزنی پیرامون مهم ترین مسایل مربوط به سیاست خارجی در عرصه بین المللی، مقدمات و یا پیش نویس های لازم را برای اجلاس سران هشت کشور که از روز ۲۶ ژوئن در استان دیگر کانادا یعنی «آلبرتا» شروع می شود آماده کنند.

همزمان با اجلاس وزرای خارجه در منطقه دوردست «ویستلر» به دعوت «اتتلاف برای عدالت اجتماعی در ونکوور بزرگ» آکسیون در برابر هتل «چاتی یو» برگزار شد که پلیس به دلیل محاصره کامل آنها، مانع از نزدیکی ایشان به محل هتل شدند. با این همه دو تن از نمایندگان تظاهرکنندگان با اسکورت پلیس، موفق گردیدند با «بیل گراهام» وزیر خارجه کانادا و میزبان این نشست دیدار کنند و نگرانی خود را در مورد رشد میلیتاریسم در جهان، هژمونی طلبی آمریکا و بازگشت به دوران «مک کارتیسم» در دهه ۵۰ ابراز دارند.

وزیر امور خارجه کانادا در این ملاقات کوتاه ظاهرا قول داد که از جانب دولت متبوع خود، با طرح «جنگ ستارگان» ایالات متحده یعنی کشاندن مسابقات تسلیحاتی به فضا، مخالفت کند و ضمنا از برقراری یک صلح پایدار در خاورمیانه بر مبنای به رسمیت شناختن متقابل استقلال اسرائیل و فلسطین دفاع نماید.

بسیاری از تظاهرکنندگان جزو تهیدستان شهر ونکوور بودند که با اتوبوس به «ویستلر» رفته بودند، از جمله «بیل کامپل» ۵۳ ساله که طی سخنرانی خود (که بخش هایی از آن در روزنامه ونکوورسان انعکاس یافت) گفت «اجازه دهید توده ها به غذای کافی دسترسی داشته باشند، نه فقط خاویار و سایر چیزهایی که پشت این نرده های فلزی پلیس، برای افراد خاصی سرو می شوند».

او افزود «آنها نیز باید مثل ما ماکارونی بخورند».

علاوه بر این حرکت اعتراضی در غرب کانادا، در شهر «هالیفاکس» واقع در شرق کانادا نیز همزمان با نشست وزرای اقتصاد دولت های عضو G8 در روزهای ۱۴ و ۱۵ ژوئن، تظاهرات موفق برقرار شد که طی آن پلیس ضد شورش به زدو خورد با جوانان مبارز پرداخت.

تظاهرکنندگان که پلیس رقم آنها را صدها نفر ذکر کرد، ضمن آتش زدن پرچم آمریکا در شعارها، پلاکاردها و سخنرانی های خود بر موضوعاتی چون: ضرورت حفظ بیمه درمانی، حق کار، بیمه بیکاری، عدالت اجتماعی و جلوگیری از آلودگی خوف انگیز محیط زیست تاکید داشتند و دولت های معظم سرمایه داری را به خاطر بی توجهی به منافع بشریت مورد افشاگری قرار می دادند. به نوشته روزنامه «گلوب اند میل» در جریان این تظاهرات خشونت آمیز، تعدادی از خبرنگاران رسانه های گروهی نیز که قصد فیلمبرداری از معترضین را داشتند، مورد حمله قرار گرفتند و به علاوه شماری از جوانان آناشیست، مواد محترقه نیز به همراه داشتند. به نوشته این روزنامه حداقل پنج نفر از تظاهرکنندگان به جرم اخلاف در «نظم عمومی» بازداشت و دادگاهی شدند که از احکام صادره علیه آنها خبری منتشر نشده است.

این دو حرکت اعتراضی کوچک (در غرب و شرق کانادا) مقدمه ای بر یک میتینگ اعتراضی بزرگتر است که اواخر همین ماه، همزمان با اجلاس رهبران هشت کشور صنعتی در عمق جنگل های «کاناناس کیز» در استان آلبرتا کانادا برپا می شود.

دولت های سرمایه داری که در سال های اخیر از سیاتل تا مبلورن، از داووس تا جنوا شاهد جنبش های عظیم مردمی علیه گلوبالیزاسیون سرمایه بوده اند، به این نتیجه رسیده اند که با عدم برگزاری جلسات خود در شهرهای بزرگ و بردن مکان این نوع نشست ها به مناطق دوردست، خود را از «شر» انبوه میلیونی مردم زحمتکش و ترقیخواه نجات دهند. منطقه جنگلی «کاناناس کیز» که در هشتاد کیلومتری شهر کالگری قرار دارد یکی از این مکان های دوردست است تا در آن سران کشورهای متروپل بتوانند در پشت درهای بسته، سرنوشت جهان و میلیاردها انسان را رقم زنند. به همین خاطر و از آنجا که پلیس، یک حریم امنیتی چندین کیلومتری به دور محل اجلاس سران کشیده، بسیاری از تشکل ها و نیروهای مترقی تصمیم گرفته اند که میتینگ اعتراضی خود را در پارک های شهر کالگری برگزار کنند، اما شورای محافظه کار و دست راستی شهر کالگری حتی این حق را نیز از مردم سلب نموده و با گذراندن قانونی اضطراری به بهانه حفظ آرامش، خواستار برپایی آکسیون در مکان های خاص پیشنهادی پلیس شده است. اما «انجمن آزادی های مدنی کانادا» با صدور اطلاعیه ای چنین تصمیمی را ناقض قانون اساسی و منشور حقوق مدنی مردم کانادا دانست که در آن حق اعتراض کردن یکی از حقوق پایه ای

توده‌ها محسوب می‌شود. این انجمن به مقامات کالگری هشدار داد که در صورت اجرای تصمیم ضددموکراتیک خویش، پای آنها را به دادگاه خواهد کشید. به هر رو طبق پیش بینی رسانه‌ها، هزاران نفر از فعالین اتحادیه‌های کارگری و دیگر تشکل‌های مردمی از سراسر کانادا، عزم نموده‌اند که با سفر به استان آلبرتا، خواب آرام را از چشمان سران دولت‌های پیشرفته سرمایه‌داری برابند.

۲. کنفرانس بین‌المللی سازمان جهانی خواروبار و کشاورزی FAO در ایتالیا

از روز ۱۰ ژوئن برابر با ۲۱ خرداد، سران و مقامات ۱۸۰ کشور جهان در رم پایتخت ایتالیا و مقر دائمی سازمان خواروبار و کشاورزی ملل متحد (فائو) گردآمدند تا ۶ سال پس از توافقنامه بین‌المللی مربوط به کاهش و محو تدریجی پدیده گرسنگی در جهان به ارزیابی از میزان پیشرفت این طرح که بر مبنای آن قرار بود تا سال ۲۰۱۵ میزان گرسنگی به پنجاه درصد کاهش یابد، پردازند. در این اجلاس چهار روزه با آنکه بسیاری از رهبران کشورهای جهان سوم شرکت کرده بودند، اما تنها تعداد معدودی از رهبران کشورهای ثروتمند سرمایه‌داری در آن حضور یافتند. بسیاری از کشورهای پیشرفته صنعتی که در سال‌های اخیر به شدت از میزان کمک‌های خود جهت کاهش پدیده گرسنگی کاسته‌اند، تنها هیات‌های کوچک و حداکثر در سطح وزیر به این نشست مهم بین‌المللی اعزام داشته بودند. به همین خاطر کوفی عنان، دبیرکل سازمان ملل و ژاک دیوف، رییس فائو که میزبانی کنفرانس را به عهده داشت، در نطق‌های افتتاحیه خویش، ضمن انتقاد از کشورهای ثروتمند، شکست سیاست کاهش گرسنگی در جهان را اعلام داشتند. کوفی عنان ضمن اینکه پدیده گرسنگی را یکی از بدترین اشکال نقض حقوق بشر دانسته، گفت «هرروز بیش از ۸۰۰ میلیون نفر در جهان - که ۳۰۰ میلیون تن از آنها را کودکان تشکیل می‌دهند - از درد گرسنگی و یا بیماری‌ها و ناتوانی‌های ناشی از سوء تغذیه رنج می‌برند. در نتیجه این عارضه، برمبنای برخی تخمین‌ها حدود ۲۴ هزار نفر به طور روزانه می‌میرند.»

دبیرکل سازمان ملل هشدار داد که چنانچه ظرف ماه‌های آینده به داد مردم فقیر برخی کشورهای جنوب قاره آفریقا نرسیم، ممکن است ۸ میلیون انسان بر اثر گرسنگی و قحطی جان بسپارند. بر مبنای گزارش خبرگزاری فرانسه از میان ۸۰۰ میلیون گرسنه در جهان، به غیر از ۱۱ میلیون در کشورهای پیشرفته و حدود ۳۰۰ میلیون در کشورهای نیمه صنعتی، مابقی در کشورهای عقب‌نگه داشته شده زندگی می‌کنند. برطبق گزارش سازمان فائو که روز ده ژوئن در رم انتشار یافت، روزانه ۱۸ هزار کودک بر اثر گرسنگی و سوءتغذیه ناشی از فقر و نابرابری کشته می‌شوند، این بدین معنا خواهد بود که سالانه بیش از شش میلیون و ۶۰۰ هزار کودک فقط بر اثر گرسنگی جان می‌سپارند. جنایتی چنین هولناک و سیستماتیک، با عواقب هیچ جنگ خانمانسوزی قابل مقایسه نیست. در همین راستا دکتر ژاک دیوف، دبیر کل سازمان خواروبار و کشاورزی ملل متحد، در سخنرانی خود ضمن بررسی بیلان عملکرد فائو و کشورهای جهان گفت که شش سال پس از توافقنامه ۱۹۹۶ که به موجب آن قرار بود تا سال ۲۰۱۵ میزان گرسنگی به پنجاه درصد فعلی کاهش یابد، یعنی از ۸۰۰ میلیون نفر به ۴۰۰ میلیون نفر برسد، ما و دولت‌ها فرسنگ‌ها از این هدف انسانی دور هستیم.

وی افزود «پدیده گرسنگی بر وضعیت اقتصادی کشورهای فقیر تاثیر زیانباری به جای می‌گذارد و حداقل سالانه یک درصد از رشد اقتصادی آنها می‌کاهد.» ژاک دیوف گفت «اگر ما بخواهیم تا سال ۲۰۱۵ هدف اعلام نشده سران کشورها در اجلاس بین‌المللی ۱۹۹۶ در رم را متحقق کنیم، باید هر سال ۲۲ میلیون نفر از تعداد گرسنگان جهان کاهش یابد، حال آنکه در حال حاضر این رقم به زحمت به ۶ میلیون در سال می‌رسد.»

او کاهش کمک‌های کشورهای ثروتمند، افزایش حمایت آنها از کشاورزان خودی و مانع تراشی در برابر محصولات کشاورزی ممالک جهان سوم، قوانین مربوط به تعرفه و گمرکات، بی‌توجهی به مساله کلیدی آب در کشورهای فقیر و وجود دولت‌های فاسد را جزو عواملی دانست که بشریت را قاصر از کنترل و محو پدیده مشمئز کننده گرسنگی کرده است. برخی کشورها نیز بر ضرورت بخشودگی بدهی‌های کلان فقیرترین کشورها و ضرورت افزایش کمک‌های کشورهای پیشرفته در زمینه امور کشاورزی و غذا به میزان هفت دهم درصد کل تولید ناخالص ملی کشورهای صنعتی تاکید داشتند. در حاشیه اجلاس فائو در رم، صدها نفر از اعضا و فعالین نهادهای غیر دولتی NGO نیز به برپایی کنفرانس و سخنرانی همت گماشتند، همچنین ده‌ها هزار نفر از نیروهای چپ و بشر دوست با برپایی راهپیمایی، اعتراض خود را به پدیده هولناک گرسنگی و بی‌توجهی و سودپرستی دولت‌های پیشرفته سرمایه‌داری ابراز داشتند.

هفته نامه پیوند ، چاپ کانادا ، شماره ۴۱۵